

Tertial 2 2018

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	3
2.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	3
2.2 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	4
2.3 Ekonomi och egen organisation	5
3 Intern kontroll	6
3.1 Kontrollmoment som följs upp under första halvåret 2018	6
3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning.....	7
4 Nämndens verksamhet 1	8
4.1 Resultat	8
4.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys.....	9
5 Jämställdhetsperspektivet	11
6 Verksamhetsmått	12
6.1 Förskola.....	12
7 Investeringar	12

1 Inledning

Det övergripande målet i den utvecklingsplan som arbetats fram för Förskoleförvaltningen är att utveckla kvaliteten på undervisningen i förskolan och därmed skapa en mer likvärdig förskola för alla barn i Borås stad.

Det systematiska kvalitetsarbetet är ett fokusområde under 2018 och kommer att vara ett återkommande inslag i olika forum, såsom förvaltningsledning, träff med förskolecheferna och även under samtliga APT. Även vid de månatliga kvalitetsdialogerna mellan verksamhetschef och förskolechefer, individuellt eller i grupp, kommer detta område att följas upp, i syfte att utveckla ledarskapet och stödja i den pågående utvecklingsprocessen. Under våren lyftes särskilt områdena digital kompetens, NO-teknik och värdegrund fram. Före sommaren hade alla förskolor en av verksamhetschef beslutad verksamhetsplan. Parallellt med detta följs även hälso- och sjuktal, timvikarier, ekonomiskt resultat och mycket annat upp.

Under hösten ska särskilt fokus bland annat ligga på områdena språk- och matematikutveckling. Under hösten 2018 och våren 2019 kommer ett internt ledarutvecklingsprogram genomföras på förvaltningen. Programmet kommer att fokusera på följande tre delar: Ledarskapets grunder samt att verka som chef i en målstyrd organisation, Att omsätta ledarskapet i praktiken samt Ett hållbart ledarskap.

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +3 176 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget -1 500 tkr i förhållande till årsbudget.

2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

2.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarsfulla vuxna.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018	Utfall T2 2018
 Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.	95,9	100	95,8	95,8

Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.

De allra flesta vårdnadshavare, 95,8 %, anger att de känner sig trygga när de lämnar sina barn på förskolan. Förskolenämnden når dock inte målvärdet på 100 procent. Sett över en femårsperiod är resultatet konstant. Det gläder oss att fler och fler känner sig trygga i vår verksamhet. Våra förskolor arbetar mycket med att möta vårdnadshavare och barns olika behov samt har utvecklat dialogen mellan förskolan och hemmet. Drygt 3% av de svarande, vilket är en något mindre andel än 2017, har uppgett att de inte känner sig trygga när de lämnar sina barn, vilket pekar på att detta är ett förbättringsområde på en del enheter. På enheter med sådant resultat är det extra viktigt att titta noga på de kommentarer som eventuellt finns kopplade till frågan samt vidta åtgärder för att alla vårdnadshavare ska kunna känna sig trygga. I förskolornas verksamhetsplaner har en del enheter identifierat värdegrundsarbetet

som den viktigaste frågan att jobba vidare med och förbättra. Värdegrundsplattformen, vilken kommer att vara färdig under hösten, förväntas bli ett viktigt stöd i det arbetet.

Ett gott bemötande och ett professionellt förhållningssätt till barn och vårdnadshavare lägger grunden för en känsla av trygghet. Samverkan i olika former med vårdnadshavarna är också en viktig faktor för att vårdnadshavarna ska känna sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan. Kommentarer från vårdnadshavarna pekar också på att personalkontinuiteten är en viktig framgångsfaktor i detta avseende.

2.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status T2 2018	Kommentar
Förskolenämnden ska utreda införande av ett kreativt återanvändningscenter, där barn erbjuds möjlighet att arbeta kreativt med spill- och restmaterial från till exempel lokala företag. Arbetslivsnämnden kan vara en naturlig part att samarbeta med.	◆ Delvis genomfört	En omvärldsanalys gällande uppdraget att utreda möjligheten att införa ett kreativt återanvändningscenter har påbörjats på förvaltningen.

2.2 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018	Utfall T2 2018
● Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.	50,2	50	53,5	50,5

Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.

2018 års målvärde var uppnått redan vid tertial 1, då utfallet var 53,5%. Utfallet för tertial 2 (*mätperiod 1 januari - 30 juni 2018*) är 50,5%, vilken är en minskning jämfört med den första tertialen. Anledningen till denna minskning är att livsmedelspriserna generellt har ökat under 2018 vilket minskar möjligheterna för kostverksamheten att, inom budgetram, köpa ekologiska livsmedel. Utfallet för 2018 visar dock totalt ändå på en ökning av andelen ekologiska och/eller närproducerade livsmedel jämfört med 2017. Kostverksamheten, vilken är organisatoriskt placerad under Grundskolenämnden, fortsätter att arbeta med matsedelsplanering som ett led i att öka andelen ekologiska och/eller närproducerade livsmedel ytterligare och nå målet på 65% år 2025.

2.3 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018	Utfall T2 2018
■ Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	8,6	7,5	8,9	9
■ Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	81	60	79,9	83,1
■ Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.	20,1	25	19	20,2

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas systematiskt, så att åtgärder kan sättas in i tid för att förebygga ohälsa. Trots förebyggande och hälsofrämjande insatser kan sjukfrånvaro förekomma och behov av rehabilitering uppstå av olika anledningar. Medarbetares behov av rehabilitering ska klargöras så tidigt som möjligt när ohälsa uppstår. Målet är att minimera sjukfrånvaron och skapa förutsättningar för medarbetare att återgå snarast möjligt med eller utan anpassningar. Under de månatliga kvalitetsdialogerna med förskolecheferna går sjukfrånvaron igenom för respektive enhet och uppföljande stöd ges löpande i de fall där behov finns.

När det gäller sjukfrånvaron i % av ordinarie arbetstid hade Förskoleförvaltningen under perioden 170801-180731 en sjukfrånvaro på 9,0 %, Borås stad hade totalt under motsvarande period en sjukfrånvaro på 7,4 %. Ett fortsatt fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete samt aktivt arbete med rehabiliteringsärenden och uppföljning av genomförda insatser, vid både långtidssjukfrånvaro och vid upprepad korttidsfrånvaro, vid de månatliga kvalitetsdialogerna krävs för att sjukfrånvaron ska minska till ett minimum.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Den arbetade tiden för timavlönade under perioden 170801-180731 motsvarar 83,1 årsarbeten, vilket är en ökning från föregående mätperiod med 0,9 årsarbetare. En viss andel timavlönade behövs för att ersätta ordinarie personal vid korttidsfrånvaro. Arbetet med att minska sjukfrånvaron är viktig för att bli mindre beroende av timavlönad personal. Vidare är även arbetet med att rekrytera personal med relevant kompetens något som också behöver läggas fokus på.

Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.

Under perioden 170801-180731 var 20,2 %, vilket är en ökning med 0,7 % från föregående mätperiod, av medarbetarna på Förskoleförvaltningen friska under minst ett år (hälsa), jämfört med 29,7 % för hela Borås Stad. Förskoleförvaltningen kommer att fortsätta arbeta systematiskt för att skapa en hälsofrämjande arbetsmiljö i enlighet med Borås Stads SAM-rutiner.

3 Intern kontroll

3.1 Kontrollmoment som följs upp under första halvåret 2018

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
Barngruppens storlek	Risk för att inte klara Skolverkets riktlinjer gällande barngruppernas storlek	Uppföljning av barngruppernas storlek Analys Antalet placerade barn per barngrupp mäts varje månad. Vi hade i maj ett snitt på 16 barn. I det långa perspektivet arbetar Förskoleförvaltningen med planering av gruppstorlekar utifrån Skolverkets riktlinjer vid nybyggnation av förskolor.	

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
Vikarier	Risk för brist på vikarier	<p>Kontroll av tillgången till timvikarier i verksamheterna</p> <p>Analys Statistik från bemanningsenheten följs upp varje månad. From februari 2018 tillsätter bemanningsenheten endast vikariat upp till en månad. Täckningsgraden för tillsatta beställningar låg i juni månad på 96,8 % men det är den månaden under våren då lägst antal vikariebeställningar gjorts, 1 393 st. I mars månad gjordes 2 581 beställningar och då var täckningsgraden 92,4 %.</p> <p>En enkätundersökning har genomförts av förskolecheferna där syftet var att undersöka hur verksamheten upplever att vikariebemanningen fungerar. Svarsfrekvensen på enkäten var närmare 95 %.</p> <p>- På en fråga i enkäten om hur stor andel av vikariebehoven som täcks på förskolechefens enheter under hösten 2017 uppskattar 38 % av cheferna att de fått täckning med 90 % eller mer.</p> <p>- På frågan kring hur stort vikariebehovet har varit på förskolechefens enheter under 2018 svarar 61 % att det varit stort eller mycket stort.</p> <p>- På frågan om en eventuell vikariebrist fått några negativa konsekvenser för verksamheten svarar 72 % att det fått det.</p>	<p>Fortsatt kontinuerlig dialog och avstämning med bemanningsenheten.</p> <p>Fortsatta genomgångar av månatlig statistik gällande vikarietillsättningar.</p>

3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning

Arbetet med nämndens interna kontroll startar med att en riskanalys görs. Riskanalysen ska ge en kartläggning av nämndens största riskområden. Risker som bedöms inträffa med stor sannolikhet och samtidigt får allvarliga konsekvenser ska åtgärdas direkt.

Om nämnden i arbetet med riskanalysen har identifierat risker med en riskbedömning på 16, redovisas dessa risker tillsammans med åtgärder.

4 Nämndens verksamhet 1

4.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Statsbidrag	51 178	60 305	74 971	82 476	7 505
Avgifter och övriga intäkter	43 736	47 049	65 351	70 843	5 492
Summa intäkter	94 914	107 354	140 322	153 319	12 997
Personal	-373 820	-409 498	-611 544	-617 968	-6 424
Lokaler	-48 193	-55 525	-82 270	-83 490	-1 220
Övrigt	-113 580	-119 827	-164 388	-178 341	-13 953
Kapitalkostnader	-241	-234	-370	-370	0
Summa kostnader	-535 834	-585 084	-858 572	-880 169	-21 597
Buffert (endast i budget)			-7 100		7 100
Nettokostnad	-440 920	-477 730	-725 350	-726 850	-1 500
Kommunbidrag	443 797	480 906	725 350	725 350	0
Resultat efter kommunbidrag	2 877	3 176	0	-1 500	-1 500
Godkänt ianspråketaget ackumulerat resultat					
Resultat jfr med tillgängliga medel	2 877	3 176	0	-1 500	-1 500
Ackumulerat resultat			1 492		-1 492

Resultatanalys

Förskolenämnden redovisar ett resultat på +3 176 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget -1 500 tkr i förhållande till årsbudget. Till största del beror det prognostiserade underskottet på att beläggningsgraden inom verksamheten ökat.

Den senaste befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldersgruppen 1-5 år minskar mellan 2017 och 2018. Trots detta var antalet inskrivna barn i våra egna förskolor under första halvåret 132 eller 2,2 % fler än under samma period förra året. Volymtimmarna ökade med 5,5 % för motsvarande period mellan åren. Antalet barn som vistats 15 timmar i förskolorna ökade kraftigt, ca 18,7 % jämfört med samma period 2017. Det blir av stor vikt att följa utvecklingen varje månad.

Antalet barn i fristående förskolor var drygt 20 fler eller 5 % högre under det första halvåret 2018 jämfört med samma period förra året. Fristående pedagogisk omsorg ökade med 11 platser eller närmare 48 % jämfört med motsvarande period förra året. Detta har resulterat i att kostnaderna för köpta platser är ca 4 000 tkr eller 14 % högre under januari-juni 2018 och drygt 5 400 tkr eller 16 % högre under januari-augusti 2018 än för motsvarande perioder förra året. Förvaltningen kommer noga följa utvecklingen av köpta platser.

Sammantaget, när även köpta och sålda platser till annan kommun räknas med, har Förskolenämnden betalningsansvar för 171 eller 2,7 % fler barn under första halvåret 2018 än under motsvarande period 2017. I augusti månad har nämnden betalningsansvar för ca 2,3 % fler barn än motsvarande månad förra året. Förskolenämndens ram inför 2018 räknades upp med 0,9 % avseende volymer.

IT-kostnaderna har ökat och är ca 24 % högre under de första åtta månaderna 2018 jämfört med motsvarande månader förra året. Prisökningen beror på införandet av en ny IT-plattform i Borås Stad. Viss kompensation i form av ramtillskott kommer att ske. Medel finns tillgängliga centralt i staden för detta.

4.1.1 Kostnader för "öronmärkta" projekt beslutade av Kommunfullmäktige

Projekt	Totalt godkänt belopp	Utfall tom 2017-12-31	Utfall 2018-08	Återstår
Summa				

4.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Central administration					
Intäkt	1	2	0	2	2
Kostnad	-7 173	-7 816	-11 990	-11 892	98
Nettokostnad	-7 172	-7 814	-11 990	-11 890	100
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-1 327	-1 405	-2 552	-2 402	150
Nettokostnad	-1 327	-1 405	-2 552	-2 402	150
Förskoleverksamhet					
Intäkt	94 655	106 927	139 865	152 710	12 845
Kostnad	-522 495	-570 325	-838 934	-857 279	-18 345
Nettokostnad	-427 840	-463 398	-699 069	-704 569	-5 500
Öppen förskola					
Intäkt	38	35	60	60	0
Kostnad	-1 936	-2 286	-3 323	-3 323	0
Nettokostnad	-1 898	-2 251	-3 263	-3 263	0
Familjecentral					
Intäkt	221	391	397	547	150
Kostnad	-2 904	-3 253	-5 273	-5 273	0
Nettokostnad	-2 683	-2 862	-4 876	-4 726	150
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-3 600	0	3 600
Nettokostnad	0	0	-3 600	0	3 600

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Intäkt					
Kostnad					
Nettokostnad					
Totalt					
Intäkt	94 915	107 355	140 322	153 319	12 997
Kostnad	-535 835	-585 085	-865 672	-880 169	-14 497

Tkr	Utfall 2017-08	Utfall 2018-08	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Nettokostnad	-440 920	-477 730	-725 350	-726 850	-1 500

Förskolenämnden visar ett resultat efter augusti månad på +3 176 tkr i förhållande till periodens budget. Nämnden prognostiserar i nuläget ett resultat på -1 500 tkr i förhållande till årsbudget. Det prognostiserade underskottet beror främst på att beläggningsgraden inom verksamheten ökat. Vid ett underskott ämnar Förskolenämnden nyttja ackumulerat resultat med 1 492 tkr.

Central administration: Budgetavvikelsen är för perioden +149 tkr. Avvikelsen beror främst på att tjänster inom central administration inte ersätts vid kortare frånvaro. Helårsprognos +100 tkr.

Politisk verksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden +297 tkr. Utfallet kan variera mellan månaderna. Helårsprognos +150 tkr

Förskoleverksamhet: Budgetavvikelse för perioden på +2 484 tkr. Intäkter i form av bland annat statsbidrag har under perioden överstigit budgeterade intäkter. Kostnader för framför allt köpta platser har ökat. För perioden januari-augusti 2018 är kostnaderna drygt 5 400 tkr eller 16 % högre än för motsvarande period förra året. Förvaltningen kommer noga följa utvecklingen av köpta platser. Lärarförbundets lönerrevision är ännu inte klar och kan, beroende på utfall, påverka resultat och prognos. Helårsprognos -5 500 tkr.

De allra flesta vårdnadshavare, 95,8 %, anger att de känner sig trygga när de lämnar sina barn på förskolan. I förskolornas verksamhetsplaner har en del enheter identifierat värdegrundsarbetet som den viktigaste frågan att jobba vidare med och förbättra. Värdegrundsplattformen, vilken kommer att vara färdig under hösten, förväntas bli ett viktigt stöd i det arbetet.

Kompetensförsörjning är något som läggs mycket fokus på och förvaltningen fortsätter att validera medarbetare till barnskötare och förskollärare.

Öppen förskola: Budgetavvikelsen är för perioden -104 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Familjecentral: Budgetavvikelsen är för perioden +351 tkr. Helårsprognos +150 tkr.

Buffert: Nämndens buffert för året är 7 100 tkr och av dessa har 3 500 tkr nyttjats för volymökningar. Resterande 3 600 tkr är medräknade i prognosen.

Uppdrag:

Kommunfullmäktige har gett Arbetslivsnämnden i uppdrag att i samverkan med Förskolenämnden och Gymnase- och vuxenutbildningsnämnden starta verksamheten Mammor i arbete (MIA), som ska hjälpa utrikesfödda kvinnor som står långt från arbete att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Uppdraget är genomfört, två MIA grupper är igång. Förskoleförvaltningens roll i arbetet är att sprida information om verksamheten via familjecentralerna. Verksamheten genomförs av Arbetslivsförvaltningen.

5 Jämställdhetsperspektivet

Förskolenämnden arbetar under våren och början av hösten med att ta fram en värdegrundsplattform för verksamheten. Med hjälp av den kan sedan verksamheten ytterligare utveckla sitt arbete med bland annat jämställdhetsperspektiv.

Det dagliga arbetet genomsyras av barnen i de olika undervisningsprocesserna får ta del av och arbeta med hur könsroller kan se ut och hur vi minskar risken för att göra rollerna stereotypa. Vi har även en genuspedagog anställd som på olika sätt visar hur man kan arbeta med frågan.

6 Verksamhetsmått

6.1 Förskola

6.1.1 Förskola

Verksamhetsmått	Utfall Aug 2017	Budget 2018	Utfall Aug 2018
Antal inskrivna barn från kommunen	5 659	6 300	5 803
varav barn i fristående verksamhet	431	410	448
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5,1	5,5	5,1
Andel förskollärare, % (Nämndsmått)		52	45
Andel barnskötare, % (Nämndsmått)		25	24

7 Investeringar

Investeringsprojekt

Tkr	Godkänd utgift	Utgift tom 2017	Utfall Jan-Aug 2018	Prognos 2018	Återstår
Inventarier förskolor	2 400	0	600	1 600	800
Summa	2 400	0	600	1 600	800

Analys

Tallbackens förskola öppnade i början av året och inventarier för 600 tkr har lagts på investeringsprojekt. Inventarier för förskolan KreaNova för ca 1 000 tkr prognostiserar även för året. Resterande 800 tkr avser inventarier för öppen förskola i Viskafors och familjecentral i centrum. I Viskaforsområdet har ej någon lokal gått att finna så istället ska den rullande öppna förskolan ha viss verksamhet i området. Arbete pågår för att hitta lämplig lokal för en central familjecentral.